

Əlisəfa Azayev

- Ölü adam!..
- Ölmüş adam!..
- Xortdamış!..

Bayaqdan yol boyu, keçdiyi yollar-da onu görən uşaqlar beləcə çığırışır, səs-səsə verib oğlanı əsəbiləşdirirdilər. Əslində də Fazil beləcə diri olub, ayaqüstə gəzse də, rəsmiyyətdə əsl mənada dünyasını dəyişmiş ölü adam idi. Özü də onun bu ölümü elə-belə yox, məhkəmə qətnaməsi ilə elan olunmuş, sonra da VVAQ şöbəsinə ölüm haqqında şəhadətnamə alınmışdı. Bütün bunları artıq özü də bilsə, indi uşaqların bu çığır-bağırtından hid-dətlənmiş halda deyirdi:

- Rədd olun, köpək uşağı... Sizi it kimi qovaram, çırpam. Cinimi yığ-dırmayın ha, sizə əl bulasam, o ki, var əngərləyəcəyəm.

Əslində isə məsələ heç də bir o qədər sadə deyildi. Məhkəmə qətna-məsi də elə-belə çıxarılmamışdı. İşdə xeyli dəlil-sübut, şahid ifadəsi vardı. Bir də qızın anası Fatmanın danışılmaz ifadəsi: "... O bizə kürekən yox... Əsl mənada bəla oldu. Qızım ona urcah olan gündən xoş bir gün görmədi. Gü-nü elə Rusiyada keçdi. Bilmirəm, bu sarı başlarda nə görüb... Gizli deyil ki, orada birinə qoşulduğunu, arvad sax-ladığını deyirdilər. İndi də necə ildi ki, nə ölüsü bilinir, nə dirisi... Artıq üç il keçib..."

Sonra da qızı Arzunun ifadəsi gə-lirdi: "Anamın dedikləri həqiqətdi. Mən ona getməmişəm, məcbur verib-lər. Nəticəsi də bu. Orada kiməsə va-ləh olmuşdu, evlənmişdi... İndi də it-kin düşüb... Tapılmır ki, tapılmır da. Neçə il onu gözləmək olar? Hər ikimiz subay sayılırq. Uşaqlarımız da yox-dur. Ona yaxşı, mənə də yaşı. Boşa-yın getsin..."

Hakim bu ara əlindəki taxta çəkiçi stolun üstündəki yastı taxta altlıqə vu-raraq səsləndi:

- Sakit... Biz boşanma işinə baxmı-rıq.

Kimse pıçıldadı:

- Narahat olma, o, itkin düşmüş hə-sab olunsa, sonra hər şey həll oluna-caq.

İki ildən sonra da beləcə oğlanı öl-müş elan elədilər. Beş il ötüb keçmiş-di...

Bu beş ildən sonra da Fazildən xə-bərlər gəlməyə başladı. Onun sağ-sa-lamat olduğunu deyirdirlər.

Əslində isə məsələ Arzunun bir türkə xoş münasibətindən sonra belə-cə ciddiləşdi. Orxan imkanlı bir adam idi. Onu dul bilib evlənmək, burada mala-mülkə sahib olmaq istəyirdi. Özü də səxavətli idi. Heç nədən pul əsirgəməzdi. O gündən də qızın ərkö-yünlükləri, göz yaşlarını tökməsi baş-lamışdı:

- Qurtarın da bu məsələni. O orada kefə baxacaq, mən burada cürüycə-yəm...

Anası onu sakitləşdirdi:

- Sən bir az səbrli ol. Hər şey yax-

şı olacaq. Vəkillə danışmışam. O da hakimlə dil tapacaq. İndi hər şey pul-un başındadı.

Əslində qadın elə bunu düz deyir-di. İstəklərinə də qısa bir vaxt ərzində nail oldular. Oğlan tərəfini heç dinlə-yən olmadı. Əsl mənada qiyabi məhkə-mə icraatı həyata keçirildi. İndi də nəticəsi belə idi. Oğlan haradansa zü-hür edib gəlmişdi. Əsl mənada zəncir çəynəyirdi:

- Biqeyrətlər!.. Belə də iş olar?!.

Adamı bir xəbərdar etməzlər? Mən cə-hənnəmdə deyildim ki?!.

Əslində yıxılan ağlamaz deyiblər. Bu məsələdə bəlkə də elə ən çox gü-nah sahibi Fazil özü idi. Gənc həyat yoldaşını burada qoyub, illərlə görün-məmişdi. Onun gah Rastovda, gah Moskvada, gah da Saxalində olduğu-nu deyirdilər. İndi ağlamsına-ağlamsı-na qalmışdı:

- Mən bədbəxt oğlu kefə getmiş-dim?.. Çörək qazanmağa getmişdim də... Rusiyaya gedən bir mən deyiləm ki... Mənimki belə getirdi də...

Məhkəmədə isə onu heç də yaxşı qarşılamadılar. Nəzarətçi dedi ki, ha-kim burada yoxdur. Sonra da onun de-diklərini məhkəmə katibi, katibə qız təsdiq elədi. Dəftərxana müdiri çox narahət, həyəcanlı idi. Pıçıldadı:

- Bu da axırı... Qadam bunun ağzı-na. İndiyə kimi harada itib-batıbmış?!.

Oğlan ondan qətnamə, onun surə-tini tələb edəndə, qadın cana doymuş halda dilləndi:

- Dedik ki, qoy hakim gəlsin sonra da...

- Mən bilmirəm, tez olun... Ləğv edin o sənədi...

- Axı sən kimsən?! Ölü adamsan da... Əslində sən adlı bir adamı mən tanıyıram.

- Deməli, indi belə oldu da?!.

- Bəs nə... Qanun qanundu...

- Qanun deyir ki, diri, sağ adamı öl-müş elan elə?!.

Məhkəmə katibi də işə qarışası ol-du:

- Ay qardaş... Canım-gözüm, bura-da bizlik heç nə yoxdur. Məhkəmənin qərarı var... Biz ölüyə nə verə bilərik ki?

Onun bu sözlərinə başqaları gülən-də, Fazil əlacsız halda donquldandı:

- Hə, indi gülərsiniz... Mənim kimi-sinə gülərsiniz... Cavab verəndə de-yəcəyəm sizə...

Sonra da oradan uzaqlaşa-uzaq-la-şa onları söylüb söyləndi: - Rüşvətxor köpək uşağı... İndi Allah bilir ki, bu iş üçün nə qədər pul-para alıblar. Siz siz olun, mən də mən...

Kimse dilləndi:

- Ax sən diri yox, ölü, zir-zibilə tay bir adamsan. Nə sübut edə bilərsən ki?!.

- Baxarıq...

- Bax da...

Ölü adam bu gərginlikdən qurtul-maq üçün mağazaya yaxınlaşıb bir pi-və aldı. Butulkanı tez-tələsik açıb başına çəkərək ondan xeyli içdi:

- Ah... - deyə udqundu, qığıldadı, öz-özünə deyindi: - Adama deyən la-zımdı ki, mənim burda nə işim vardı axı?.. Bu işlər, əhvalatlar da başıma gəlsin...

- Axrı-başlı qayıtmayacaqdın?

O, bu saqqallı kişinin sözlərinə la-

Hekayə

qeyd ola bilmədi, donquldandı:

- Yox... Belə yerə mən axı necə qa-yıdım? Bir kağızı almaq üçün dəridən-qabıqdan çıxıram. Əcəb söz də tapır-lar: "Səni adda adam tanıyıriq. Sən ölü adamsan. Əvvəl ölüm kağızını ləğv etdir..." Adama deyərler ki, axı bu necə olur, sən vurmadin, mən yixılma-dım... Səbəb var ki, nəticəsi olub da... İndi gəl xeyli sənəd topla, şahidlər cəmləşdir ki, mən sağam, mən həmin-ki Faziləm...

Bir azdan o özünü tamamilə yuxu-suz-yorğun hiss etdi. Hakimi gözlə-məkdən yorulmuş, həm də acmışdı. Araqsız isə tikə boğazından keçmirdi. Yüz içmişdi ki, uşaqlar yenə də başı-na cəm oldular:

- Ölü adama baxın!.. Yeyib-ıçır!..

- Alkaşdı da!..

- Piyaniskə!.. Simasız!.. Burada, yolun qırağında da araç içərlər?!.

O, uşaqların bu sözlərindən pərt ol-sa da, özünü o yerə qoymadı. Deyin-di, əl-qol atdı, onların üstünə qışqırıb - bağırırdı:

- İtin doğduqları!.. Rədd olun, çəki-lin!.. Vallah ki, bu daşları sizin başını-za yağdıraram!..

O yerə tərəf əyilib, bir daş götürə-rək uşaqlar tərəfə atsa da, əvəzində onlarca daş ona tərəf atıldı... Hiddət-lənmiş halda bağırırdı:

- Yaxşı - yaxşı, baxarıq indi! Görək hansınızın canı çıxacaq əlimdə, qanı töküləcək!..

Uşaqlar isə hələ də onu lağ edir, çığırışırıdılar:

- Xox, qorxduq!..

- Ölü adamsan da!..

- Rusiyyədə arvadı var!..

- Buradakı da başqasına gedib!..

- Əclaf, oğraşdı da!..

- Qeyrətsiz!..

- Şərəfsiz!..

- İndi kişi olub bizim üçün!

- Rədd ol, get də!..

- Bu torpaqda sənə yer yoxdur!..

- Ermənidi də!..

Fazil bu tünlүkdən, bu ağır sözlər-dən baş götürüb qaçmaq istəyirdi. Özünü kimsəsiz başa tərəf verib, ölü kimi yatdı, şirin yuxuya getdi. Yuxuda Veranı gördü. Onunla Rusiyaya gəl-di-yi ilk günlərin birində tanış olmuşdu. İlk söhbətləri, münasibətləri bu günkü kimi yadında idi:

- "Mənim sevgilim var. Ancaq əclaf çıxdı..."

- "Kişi kişi, mən də kişi..."

- "Sən onun yerini verə bilməz-sən..."

- "Baxarıq.. Hər seyi vaxt, zaman həll edir..."

- "Görürəm elə... İndidən ağzının suyu axır..."

- "Məni pulsuz bilmə..."

- "Məsələ pulda deyil..."

Sonra da birgə gəzintiləri. O, Vera-nın həyatında olan ilk kişi olmasa da, sonradan bir-birinə elə bağlandılar ki... Uzun illər birlikdə yaşadılar, birlik-də çalışdılar. Ta itkin əri Zaxar Çeçə-nistandan qayıdıb gələne kimi. Ondən sonra qız dedi ki, iti görüm, qurdu gö-rüm, səni görməyim! Bu hərəkətlərinə görə ona əvvəl-əvvəl yalvarıb-yaxar-sa, sonra qorxutsa da, qız bildiyini heç kimə vermədi. Zaxarla gəzib-do-

lanmağa başladı. Söhbət düşəndə də deyirdi:

- "O mənim ilk məhəbbətim, sev-gimdir. Otlar, çiçəklər torpaq altından baş qaldıran kimi, o da məni həmişə narahat edir, qəlbimdən çıxmırdı. Onu mən necə ata bilərəm?.."

- "Belə de..."

- "Səni də sevirəm... Xoşuma gəlir-sən. Daha onun kimi odlu-alovlu yox. O mənim ilk məhəbbətimdir. Qadın isə ilk sevgisini, münasibətdə olduğu ilk kişini heş vaxt unutmur..."

- "Bilirəm..."

- "Onda az ağla-sıtqə, sakitləş də..."

O birdən diksinmiş halda ayıldı. Bütünlüklə tərin-suyun içində idi. Əsl xəcalət təri idi. Yuxuda Vera ilə də be-lə-belə söhbətlər, mübahisələr etmiş-di. Öz-özünə ağlamsındı, donquldan-dı:

- Uşaq olanda nolar ki... Elə bir ya-na baxanda düz deyir də... Mən kişi deyiləm. O gün baxıram, mənim tay-tuşumun, mənimlə oxuyan uşaqların necə ailəsi var... Topdağıtmaz ev-eşikləri, təsərrüfatları... Hamısı da kişi kimi yaşayır. Çoxu minik, yük maşın-lı, "Mercedes"li... "Juqili"ni, "QAZ-24" bəyənen yoxdur. Pula da pul demirlər. ayda nə qədər əmək haqqı alırlar... Mən yazıq hər şeyi itirmişəm... Arzu Allahın salamını da mənə vermirlər. Fors-fasonu adam yıxır.. Türkə mən bir od qoyum ki, baxsın işinə...

Sonradan sözlərinə peşman olmuş kimi donquldandı:

- Bir yana baxanda türkən nə təqsi-ri... O da mənim Rusiyada yaşadığım taleyi yaşayır da... Nə bilsin ki, bunun əri, mən varam... Acıdı, çox acıdı mə-nim üçün... Bütün bunları, bu həyatı yaşamaq... Hər şeyə tüpürüb, özümü öldürüm?!. Nəslimə, əsil-nəcəbətimə söylüb, məni qınamazlar ki, intihar et-mişəm?!. Axı bu da kişi işi deyil... İn-san dözümlü, mətanətli olmalıdı... Şə-

riət də belələrini lənətləyir.

Hakimin maşınının gəldiyini gör-cək tez-tələsik yerindən qalxıb, üst-başını çırpə-çırpə o tərəfə tələsdi. Bü-tünlüklə toz-torpağın içində idi. Hakim onu görçək soruşdu:

- Sən kimsən?

- Ölü adam...

- Belə de...

- Hə...

- Eşidirəm, xeyir ola...

- Bura xeyirliyə kim gəlir ki?

Onun bu sözləri hakimə acıq getdi.

Dilləndi:

- Səfeh-səfeh danışma! Sözünü del..

- Sözüüm odur ki, məni dirilt də...

Hakim qımışaraq özündən çıxdı:

- Demədim danışğını bil!.. Mən ölü dirildənəm?!.

- Bəli... Hə...

- Yenə Rusiyaya qayıdacaqsan?

- Yox... İnanın...

- İnanan daşa dönsün. İndidən hal-lısan. Harada vurmusan belə?

Fazil ağlamsındı:

- Cənab hakim, Allah mənim gün-mə heç kimi salmasın. Lap o düşmə-nimizi, ermənini də...

- Bunun sözlərinə bax, erməni mü-dafiə edən olub.

- Yox... Qoy erməni elə sap-sağ-lam, top kimi olsun, onunla mübarizə aparım...

- İndi biri çıxıb qarşına, apar da, gerek erməni ola?

Bu söz oyununa son vermək istə-yirmiş kimi dedi:

- Mən ölünü dirildin, sonra da...

- O da baş üstə...

Hakim ondan ayrılıb gedən kimi elə bil ki, məhkəmə katibinin əlinə im-kan düşdü:

- Hə də, əvvəl sənədlərini topla, şahidlər tap.

- Haradan?

- Sənədlər evdə olacaq da. Şahid-lər də elə yaxınlar, qonşular... Bir də ki, əsas odu ki, əlin cibində olsun...

- Sizi də pul öldürsün.

- Yoxsa sən... Arvadlar əlində qal-mısan. Biri orda, biri də burda... Heç birinə də yaxınlaşa bilmirsən. Elə əsl ölü adamsan da... Daha ölü necə olar ki?!..

ELANLAR

Hüseynov Qafar Cəfər oğlunun adına Bakı şəhəri, Nəsimi rayon Polis İdarəsi tərəfindən 23.12.2005-ci il tarixdə verilmiş AZE 05030816 sayılı şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Abdullayev Elgiz Allahverdi oğlunun adına 30 yanvar 2014-cü ildə verilmiş AD 166978 sayılı sürücülük vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Rəsulova Tünzalə Məhəmməd qızının adına Bakı şəhəri, Əcəmi Naxçı-vani küç. ev 4, mənzil 38 ünvanına verilmiş çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Mahmudov Cəlal Məmməd oğlunun adına Bakı şəhəri, Yasamal rayo-nu, Süleyman Tağızadə küçəsi, ev №25 ünvanına verilmiş MH №0110047 Qeydiyyat №110790871 HDQHDƏDR çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitə-si tərəfindən Quliyev Bayram Vəli oğlunun adına verilmiş A №260875 (22 iyul 2010-cu il tarixdə №40 ilə kadastr qeydiyyatına alınıb) torpaq sahəsinin plan və ölçüsü itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kərimova Rəmilə İlqar qızının adına "Qız-Qalası" MTK tərəfindən 19.01.2017-ci il tarixli №4 Müqavilə və Maliyyə arayışı itdiyi üçün eti-barsız sayılır.

(ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Bakıxanov küçəsi 758/759-cu məhəllə, mənzil №4)

Hüseynov Əbülfət Möysüm oğlunun adına Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Xocəsən bələdiyyəsi tərəfindən verilmiş 01.11.2005-ci il tarixli №26/11 Qərar itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Təsisçi və baş məsləhətçi:

Aqıl ABBAS

Baş redaktor:

İradə TUNCAY

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnmiş və "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı.

kod: 200112 h/h

Müxbir hesab: 0137010001994

S.W.I.F.T. Bik: AİIBAZ 2xhesab N:

3807001941100451111 VOEN: 1300456161

İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100

Ünvan: Bakı AZ.1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə.

Telefon: 538-05-50, 538-51-31. 534-55-98 Faks: 539-80-26

adaletqezeti@rambler.ru

adaletqezeti@mail.ru, adaletqezeti@box.az

Qəzetdə "Olaylar" və APA İA-nın məlumatlarından istifadə olunur

Tiraj: 2500

Sifariş: 26

Çapa imzalanmışdır:

17.08.2018

ƏDALƏT •

18 avqust 2018-ci il